

Verkoilla verkostovesillä

Kimmo Heikka, toimitusjohtaja, Kemin Digipolis Oy

Sain 90-luvulla tehoviskeen verkostoitumiseen. Perehdyin yritysten verkostoihin teoreettisesti ja hieman empiiristä pintaa raaputtaen. Silloin gradua kirjoittaessa ei vielä tiennyt, että verkostot tulisivat olemaan keskeinen osa koko tulevaa työuraa. Nyt, yli 20-vuotta myöhemmin, teorioiden kertaus on jäänyt vähäiseksi, mutta verkostokäytäntöä luodaan joka päivä.

Työpaikkana on Kemin Digipolis Oy. Digipolis on kehitysyhtiö ja teknologiakeskus, jonka pääomistaja on Kemin kaupunki, muut seudun kunnat ja Oulun yliopiston tukisäätiö. Digipolis kehitysyhtiönä ja 50 yrityksen teknologiakeskuksena toimii samalla kampusalueella Lapin ammattikorkeakoulun ja ammattiopisto Lappian kanssa.

Tällä hetkellä Digipolis Oy keskittyy yrityspalveluiden tuottamisen lisäksi teollisuuden palveluliiketoiminnan ohjelmaan ja uuden puurakentamisen kehittämiseen. Teollisuusohjelma on jatkunut eri teemoin vuodesta 2004 lähtien. Tällä hetkellä kansallistakin vetovastuuta on saatu bio- ja kiertotalouden laajassa kokonaisuudessa.

Teknologiakeskusta tai kampusaluetta voi kutsua organisaatioiden kokonaisuudeksi, joka on verkostojen solmukohta. Myös kehitysyhtiöitä sinällään kuvataan usein verkostojen solmukohdaksi. Verkostot ja solmut eivät ole toiminnan tarkoitus, mutta ne kuvastavat hyvin kehittämisen toimintamallia. Kehitysyhtiön tarkoitus on edistää uuden liiketoiminnan syntymistä ja olemassa olevan liiketoiminnan kasvua omalla toiminta-alueellaan.

Kehitysyhtiöiden, kuten Digipoliksinkin, resurssit ovat yleensä niukat. Yritysassiakaskunnan tarpeet taas saattavat olla varsin moninaisia ja haastavia. Samalla julkinen omistaja asettaa kehitysyhtiölle hyvinkin laajoja esimerkiksi jonkin toimialan kehittämiseen liittyviä tehtäviä tai kunnan elinvoiman vahvistamiseen liittyviä tehtäviä. Tämä kehittämiskokonaisuus

muodostaa suuren haasteen. Tehokkaaksi osoittautunut keino, mahdollisesti ainoa keino, on verkostojen hyödyntäminen.

Digipolis Oy:n verkosto on monitasoinen, ei millään muotoa tasalaatuinen, mutta joka päivä elävä ja muuttuva moniulotteinen ihmisten muodostama sosiaalinen verkosto. Verkostot kuvataan mielellään organisaatioiden väliseksi, mutta kommunikaatiosta vastaa aina ihmiset. Digipoliksien verkostossa on lähes tuhat organisaatiota eli useita tuhansia ihmisiä. Kymmenen henkilön kehitysyrityksen tiimi ei pysty kommunikoimaan kaikkien kanssa yhtä aikaa, vaan yhteydet ja yhteystoiminta muodostuu jollakin verkoston osalla tilanteen ja tarpeen mukaan. Yleensä verkostossa liikkuu tietoa ja useimmiten ilman erityistä korvausta. Suurimmat haasteet ja tarpeet pyritään hankkeistamaan ja hankkimaan tarvittavat lisäresurssit esimerkiksi EU-ohjelmista.

Vaikka Digipoliksien verkosto on laaja ja moniulotteinen, niin sen ytimen muodostavat muutamat organisaatiot. Syvällisintä yhteistyötä on Lapin ammattikorkeakoulun teollisuuden ja luonnonvarojen osaamisalan kanssa. Lapin ammattikorkeakoulun ja Digipoliksien verkostot täydentävät hyvin toisiaan. Yhteistyön intensiteetti vaihtelee vuosittain eri syistä. Joskus kehitysasiakkaana on samoja yrityksiä ja joskus viedään yhdessä eteenpäin jotakin toimialaa ja siihen liittyvää osaamista, kuten tällä hetkellä teollisuuden kiertotaloutta. Siinä yhteistyö sisältää mm. tutkimus- ja kehittämishankkeita, koulutusohjelman valmistelua, suoria yritystoimeksiantoja, tarve- ja kehittämisanalyyskejä yrityksille, klusteritoiminnan ja kansainvälistymisvalmiuksien kehittämistä.

Verkostojen maailma, sieltä nostettavissa olevat toimintamallit ovat niin kiehtovia, että ne voivat viedä mennessään. Tällöin riskinä on, että verkostoitumista toteutetaan verkostojen itsensä vuoksi. Sisällöt ja haluttu vaikuttavuus saattavat unohtua. Verkostot, verkostotoimintamallit ovatkin huono isäntä, mutta mahtavan kustannustehokas renki.